

Teleopieka dla seniorów na Mazowszu

Autor: fot.

arch. UMWM

Cztery uratowane życia, 654 starsze osoby otoczone zdalną opieką – to obecny bilans pilotażowego programu teleopieki w mazowieckich gminach. Nowe dla gmin formy usługi opiekuńczej wprowadzane były dzięki środkom z budżetu Mazowsza. Czas pokazał, że ten rodzaj opieki się sprawdza.

Bezpieczeństwo i samodzielność

W ubiegłym roku 28 gmin z województwa mazowieckiego skorzystało z dotacji samorządu województwa i wprowadziło u siebie system teleopieki. Każda z gmin kupiła dla wybranej grupy seniorów urządzenia do zdalnego komunikowania się oraz opłaciła usługę abonamentową pozwalającą zdalnie łączyć się z centrum alarmowym. Całość kosztowała prawie 549 tys. zł, z czego ponad 173 tys. zł to środki z budżetu województwa.

– Gdy inicjowaliśmy system teleopieki, chcieliśmy zainspirować samorządy do nowego spojrzenia na opiekę nad osobami starszymi. Ważne jest, by osoby, które nie mogą wychodzić z domu, były bezpieczne, ale jednocześnie czuły się samodzielne. Dziś, po roku działania tego pilotażu wiemy nie tylko, że udało się uratować cztery osoby, ale że ogólnie seniorzy biorący w nim udział doceniają takie korzystanie z nowych technologii. System okazał się niezwykle potrzebny w czasach pandemii – wyjaśnia członek zarządu województwa mazowieckiego Elżbieta Lanc.

Teleopieką w 2020 r. objętych zostało w sumie 654 najstarszych mieszkańców Mazowsza

potrzebujących wsparcia w miejscu zamieszkania. Były to głównie osoby mieszkające samotnie (85 proc. korzystających z nowych usług). Spośród nich 44,65 proc. to osoby powyżej 80 roku życia, 32,11 proc. to seniorzy w wieku 70-80 lat, grupa osób w wieku 65-70 lat stanowiła 13,76 proc., a w wieku 60-65 lat – 9,48 proc. Odbiorcami usług były przede wszystkim kobiety (80 proc.).

Na wagę życia

W czterech przypadkach – dwóch w Węgrowie i dwóch w Płońsku – „przycisk życia” spełnił swoją rolę, dosłownie ratując życie osobom, które dostały udaru, utraciły przytomność bądź upadły. Dzięki wysłanemu sygnałowi do telecentrum, seniorzy otrzymali natychmiastową pomoc medyczną.

– Jak tylko pojawiły się pierwsze informacje, dotyczące programu teleopieki dla seniorów, byłem pewien, że to wspaniała inicjatywa i miasto Węgrów powinno wziąć udział w tym działaniu. Program usług opiekuńczych w formie teleopieki to nowa jakość w opiece nad osobami starszymi w Węgrowie. Samotnie mieszkający seniorzy w naszym mieście mogli poczuć się bezpiecznie i – jak pokazało życie w praktyce – „przycisk życia” to życie ratował. Doświadczenia po roku funkcjonowania programu wskazują, że rośnie zapotrzebowanie na takie usługi – podsumowuje burmistrz Węgrowa Paweł Marchela.

Poza tym objęci teleopieką seniorzy wielokrotnie korzystali z przywoławczego systemu alarmowego w przypadkach zagrażających życiu lub zdrowiu.

Coraz bardziej świadomi

– Jesteśmy społeczeństwem starzejącym się, co oznacza m.in., że wydłuża się średnia długość życia i zwiększa proporcja osób starszych do młodych. Ta tendencja według wszelkich prognoz będzie się utrzymywać. Dlatego potrzebne jest wypracowanie nowego typu usług i przyzwyczajenie do nich osób starszych – zauważa przewodniczący sejmikowej komisji polityki społecznej i prorodzinnej Piotr Kandyba.

Część osób starszych to ludzie aktywni, nadal włączający się w życie społeczne. Inni wymagają opieki i pomocy przy codziennych czynnościach. Zajmowanie się niesamodzielną osobą to niekiedy wyzwanie dla najbliższych, którzy muszą rezygnować z pracy lub przeorganizować swoje życie. To również dyskomfort dla osoby starszej, która świadoma swoich słabości, jak najdłużej chciałaby być samodzielna i nie czuć się zależna od rodziny.

Nie zawsze konieczne jest korzystanie z instytucji opiekuńczych. Rozwiązaniem może być np. teleopieka, która pozwala osobom starszym samodzielnie funkcjonować w domu i czuć się bezpiecznie. Jednocześnie odciąża opiekunów.

Zainspirować gminy

Najwyższa Izba Kontroli w raporcie z 2018 r. na temat usług opiekuńczych świadczonych osobom starszym w miejscu zamieszkania zwróciła uwagę na to, że gminy w niewystarczający sposób rozwijają własne systemy takiego wsparcia. Podczas gdy koszty z tym związane są niższe niż koszty pobytu w domach pomocy społecznej. Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej zainicjowało zorganizowanie na terenie całego województwa systemowego rozwiązania dla opieki

świadczonej seniorom w miejscu ich zamieszkania. W ten sposób powstał program, na dofinansowanie którego zgodził się zarząd województwa oraz radni.

Samorządy, które przystąpiły do programu, otrzymały finansowe wsparcie do 50 proc. kosztów pokrywających dostęp do teleopieki, czyli opłatę abonamentową za samą usługę oraz zakup niezbędnych urządzeń. Choć program ma trwać dwa lata (do końca 2021 r.), dofinansowanie ze strony województwa obejmowało tylko pierwszy rok. Obecnie gminy zgodnie z umową są zobowiązane nadal prowadzić usługę, ale już we własnym zakresie.

– Zależało nam na wprowadzeniu pewnego mechanizmu. Gminy i miasta miały okazję nauczyć się, jak to funkcjonuje, a następnie przejąć w pełni odpowiedzialność za te usługi, bo to są i tak usługi należące do kompetencji samorządów lokalnych. W ten sposób chcieliśmy je przygotować m.in. na nowy okres programowania unijnego, w którym z pewnością takie formy opieki będą chętnie wspierane – zaznacza p.o. dyrektora Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej Aleksander Kornatowski.

Po roku pilotażu znane są już korzyści, ale i zdiagnozowane problemy, jakie pojawiają się przy wdrażaniu teleopieki. Czas epidemii pokazał, że takie usługi są potrzebne, ale z powodu izolacji i obaw osób starszych na początku trudno było nawiązać z nimi bezpośredni kontakt, by wdrożyć je w program. Problemem może być brak zasięgu telefonii komórkowej, bo to utrudnia połączenie z centrum alarmowym. Trzeba też pamiętać o tym, że seniorzy często wymagają czasu na pokonanie oporów przed obsługą techniczną urządzeń.

Przycisk życia

Aby pilotażowo sprawdzić zainteresowanie takimi usługami, a także ich realne wykorzystanie, wprowadzono teleopiekę w wersji podstawowej. System przywoławczy działający w domu podopiecznego codziennie przez 24 godziny na dobę oparty jest na telefonie oraz do wyboru breloku lub opasce z przyciskiem SOS. W razie jakiegokolwiek zagrożenia (np. upadek, nagłe pogorszenie stanu zdrowia) naciśnięcie przycisku powoduje automatyczne uruchomienie połączenia w trybie głośnomówiącym z centrum monitoringu, w którym operator decyduje o odpowiednim rodzaju interwencji. To zdecydowanie ułatwia szybkie i właściwe udzielenie fachowej pomocy, a także oszczędza czas w sytuacjach nagłych, zagrażających życiu.

Gminy biorące udział w projekcie

Samorządy, które przystąpiły do pilotażu: Ciechanów (miasto), Ostrołęka, Płock, Radom, miasto Siedlce i gmina Siedlce, z powiatów okołowarszawskich: Piaseczno, Błonie, Karczew, Izabelin, Legionowo, Wołomin, z podregionu ciechanowskiego: Płońsk, Mława, Żuromin, z ostrołęckiego: Różan i Rzekuń, z radomskiego: Skaryszew, Garbatka-Letnisko, Pionki, Iłża, Kozienice, Magnuszew i Rzecznów, z siedleckiego: Garwolin, Węgrów, Liw i Łochów.

W ubiegłym roku 28 gmin wzięło udział w programie

fot. arch. UMWM

O programie opowiedziały członek zarządu Elżbieta Lanc

fot. arch. UMWM

Węgrów także uczestniczy w projekcie

fot. arch. UMWM

UWAGA

Informacje opublikowane przed 1 stycznia 2021 r. dostępne są na stronie archiwum.mazovia.pl